

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

27 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun, Nicolae Craiu,
Victor Burduh,

judecând, în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul în anulare împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău din 07 mai 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2020, declarat de avocatul Roman Doroftei, în numele condamnatului

Tcaci Semion xxxxx

Termenul de examinare,
instanța de fond: 13.05.2019 - 07.05.2020,
instanța de recurs ordinar: 03.06.2020 - 13.07.2020,
instanța de recurs în anulare: 24.08.2020 - 27.10.2020.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Conform sentinței Judecătoriei Chișinău din 07 mai 2020, Tcaci Semion a fost condamnat în baza art. 264¹ alin. (3) Cod penal, la 240 ore muncă neremunerată în folosul comunității, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

2. Instanța de fond a constatat că, la 28.03.2019, aproximativ orele 01:50, inculpatul Tcaci S. conducea automobilul "Ford Transit", n/î xxxx, pe str. P. Zadnipro 16/5 din mun. Chișinău. Fiind suspectat de către colaboratorii de poliție de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică, a fost stopat și escortat la Dispensarul Republican de Narcologie de pe str. Petru Rareș 32, mun. Chișinău, pentru a trece examinarea medicală în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei. Aici, ignorând art. 438 alin. (2) Cod contravențional, care prevede că "Dacă asupra persoanei care conduce vehiculul există temeieri suficiente de a presupune că se află în stare de ebrietate produse de alcool sau alte substanțe, acesta este obligat să accepte la cererea agentului constator testarea alcoolscopică, examenul medical și prelevarea de sânge" și contrar prevederilor art. 11 lit. j) al Regulamentului Circulației Rutiere, potrivit căror "Conducătorul de vehicul înainte de plecare și în timpul deplasării este obligat să se supună la solicitarea agentului de circulație procedurii de testare a aerului expirat sau, după caz, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării

alcoolemiei”, fiind supus examenului respectiv la aceeași dată, orele 02:30, s-a refuzat de la prelevarea probelor biologice de sânge, fapt care a dus la imposibilitatea formulării unei concluzii medicale privitor la faptul dacă se afla sau nu în stare de ebrietate, fapt consemnat în procesul verbal nr. 5369 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei din 28.03.2019.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina și a relatat, că a refuzat prelevarea sângelui, deoarece are probleme de sănătate. Anterior, încercând de a da analize de sânge, a amețit și a căzut jos. Dar, în acea seară era în stare de ebrietate și a fost de acord cu rezultatul alcooltestului „DRAGER” de 0,33 mg/l.

Totodată, vinovăția acestuia este confirmată prin mijloace de probe administrate, inclusiv procesul-verbal nr. 5369 de examinare medicală din 28.03.2019 că Tcaci S. s-a refuzat de la prelevarea probelor biologice de sânge, aparatul ”Drager” care a stabilit că concentrația de alcool în aerul expirat constituie 0,33 mg/l., îndreptarea la examinarea medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și natura ei.

Este nefondat argumentul inculpatului și avocatului că, Tcaci S. s-a refuzat de la prelevarea sângelui, deoarece are probleme de sănătate, anterior încercând de a da analize de sânge, a amețit, căzând jos, prezentând în susținerea versiunii Certificatul Trimitere-Extras din 16.12.2019, fără nr. de ieșire și în copie, din care rezulta că are sindrom usteno-vegetativ psihoorgenie, cu accese de frică de a da sânge și proceduri, deaceea urma să fie achitat din lipsa faptei, deoarece nu au fost prezentate probe, documente, care ar confirma că dânsul anterior, înainte de 28.03.2019 a mai avut astfel de cazuri, iar Certificatul fiind eliberat doar la 16.12.2019, deci, după comiterea faptei incriminate.

Argumentul avocatului că, inculpatul era în stare de ebrietate și a fost de acord cu rezultatul alcooltestului ”Dranger” de 0,33 mg/l, respectiv OUP urma să întocmească proces-verbal de constatare, dar să nu fie supus examenului medical, contravine prevederilor art. 438 alin. (2) Cod civil, art. 11 lit.”j” RCR și HG nr.296 din 16.04.2009 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de testare alcooscopice și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei - art. 11, lit ”g”, care stipulează că „persoana abilitată cu dreptul de efectuare a testării alcooscopice este obligată să conducă subiectul, în cazul în care concentrația de alcool în aerul expirat corespunde stării de ebrietate cu grad avansat de alcoolemie la o instituție medicală abilitată pentru efectuarea examinării medicale și acordarea asistenței narcologice necesare”.

Prin încheierea protocolară, instanța a dispus: „Ținând cont de faptul că la f.d. 16 în procesul verbal nr. 5369 din 28.03.2019 Tcaci Semion a făcut mențiunea „sânge nu dau că am probleme” și semnătura acestuia. Instanța consideră inoportun audierea medicului în calitate de martor” (f.d. 106 verso).

Astfel, instanța i-a încadrat acțiunile în baza art. 264¹ alin. (3) Cod penal, ca refuzul conducătorului mijlocului de transport de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical.

La individualizarea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61 și 75-78 Cod penal.

2.1. Potrivit încheierii Judecătoriei Chișinău din 17 februarie 2020, cererea avocatului Roman Doroftei în numele inculpatului Tcaci S., privind efectuarea

expertizei medico-legală, a fost respinsă, ca neîntemeiată, fiind indicat că încheierea este cu drept de recurs în termen de 15 zile (f.d. 82-84).

Instanța a reținut că, avocatul Roman Doroftei a solicitat efectuarea expertizei medico-legală, invocând că, potrivit Certificatului din 16.12.2019, Tcaci S. suferă de sindromul usteno-vegetativ psihoorgenie, accese de frică de prelevare a probelor sanguine.

Însă, copia Certificatului nu are nr. de înregistrare și de ieșire, la fel, lipsește concluzia medicului competent sau a comisiei.

Mai mult, în cazul în care inculpatul suferă de un astfel de sindrom, urma să dispună de un document oficial, în care să fie menționat acest fapt, ori, acesta dispune de un Certificat datat cu 16.12.2019, adică eliberat după comiterea infracțiunii din 28.03.2019.

Tcaci S. a avut posibilitatea să efectueze această expertiză desinestătător și să prezinte Raportul instanței de judecată, ori, cauza se afla pe rol din 13.05.2019.

Astfel, careva motive pentru a dispune efectuarea expertizei lipsesc.

2.2 Prin încheierea Judecătoriei Chișinău din 18 februarie 2020, a fost corectată eroarea evidentă din dispozitivul încheierii din 17 februarie 2020, cu operarea următoarei înlăturări - *încheierea este cu drept de recurs în termen de 15 zile (f.d. 85)*.

Instanța a reținut că, potrivit art. 400 alin. (2) Cod de procedură penală, încheierile date în primă instanță pot fi atacate cu apel numai o dată cu sentința, cu excepția cazurilor în care, potrivit legii, pot fi atacate separat.

3. Avocatul Roman Doroftei a declarat recurs, solicitând casarea sentinței, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de fond.

Recurentul a invocat că, instanța de fond nu a judecat cauza în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate în rechizitoriu, contrar prevederilor art. 325 Cod de procedură penală a depășit limitele învinuirii formulate în ordonanța de punere sub învinuire și rechizitoriu, constatând încălcarea art. 438 alin. (2) Cod contravențional și punând la baza sentinței norme impropriei învinuirii.

Totodată, agenții de poliție au declarat în cadrul audierilor că inculpatul a fost de acord să fie supus testului medical, astfel, nu a fost necesară deplasarea la Dispensarul de Narcologie, deci urma să fie exclus faptul că conducătorul auto a ignorat pct. 11 lit. ”j” RCR.

Urmărirea penală a fost efectuată cu încălcarea competenței teritoriale, la IP Râșcani, mun. Chișinău, în lipsa ordonanței procurorului ierarhic superior.

Mai mult, procesul-verbal cu privire la constatarea refuzului de la testarea alcoolscoptică a fost întocmit contrar Regulamentului.

La judecarea fondului, instanța s-a bazat în exclusivitate pe probele administrate de acuzator, fără a argumenta neacceptarea poziției inculpatului.

3.1. Inculpatul la fel a declarat recurs, solicitând casarea sentinței și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de fond.

Recurentul a indicat că, nu a fost constatată existența faptei contravenționale.

Instanța de fond unilateral a făcut trimitere selectiv la unele probe din dosar, dând prioritate argumentelor părții acuzării și ignorând vădit explicațiile sale și ale apărării.

În mod ilegal, au fost respinse demersurile apărării privind audierea martorilor și efectuarea expertizei, iar cererea apărării privind nulitatea absolută a probelor și argumentul precum că urmărirea penală s-a efectuat cu încălcarea competenței

teritoriale, în lipsa ordonanței procurorului general sau a adjuncților acestuia, au fost omise cu desăvârșire.

3.2. Avocatul Roman Doroftei, totodată, a declarat recurs și împotriva încheierii din 17 februarie 2020, solicitând casarea ei cu dispunerea admiterii demersului de numire a expertizei medico-legale în privința lui Tcaci S. (*f.d. 87*).

Recurentul a invocat că, instanța de fond, eronat și formal a motivat respingerea cererii de numire a expertizei ori, potrivit certificatului din 16.12.2019 inculpatul suferă de sindromul usteno-vegetativ psihoorgenie, cu accese de frică de a da sânge și proceduri.

Totodată, în mod vădit ilegal, instanța a respins și cererea de audiere a medicului care nemijlocit l-a examinat pe Tcaci S., nefiind elucidată posibilitatea prelevării probelor de sânge în situația bolii de care suferă.

Deci, instanța de fond nemotivat a respins demersul de a numi o expertiză medico-legală în comisie, nefiind înlocuite dubiile la stabilirea posibilității prelevării probelor de sânge, încălcând prevederile art. 99 alin. (1), 100 alin. (1), (3), și (4), 101 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală, principiul egalității armelor și contradictorialității, consfințit în art. 24 alin. (3) Cod de procedură penală, care stipulează expres că părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind investite de legea procesual-penală cu posibilități egale pentru administrarea de probe în susținerea pozițiilor lor, iar instanța de judecată pune la baza sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de apel Chișinău din 13 iulie 2020, recursurile declarate împotriva sentinței au fost respinse ca nefondate (*pct. 3., 3.1. din decizie*).

Instanța de recurs a reținut că vina inculpatului privind refuzul conducătorului mijlocului de transport de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical este dovedită prin probele administrate, iar acțiunile lui au fost corect încadrate în prevederile art. 264¹ alin. (3) Cod penal.

Sunt nefondate argumentele avocatului precum că, inculpatul s-a refuzat de la prelevarea sângelui, deoarece are probleme de sănătate, anterior încercând de a da analize de sânge, a amețit, căzând jos, prezentând în susținerea versiunii sale copia certificatului Trimitere-Extras din 16.12.2019 (fără nr. de ieșire și în copie) din care rezultă că, are sindrom usteno-vegetativ psihoorgenie cu accese de frică de a da sânge și proceduri, de aceea urmează să fie achitat din lipsa faptei, ori, acesta contravine materialelor administrate la faza de urmărire penală, cercetate și confirmate în ședință de judecată, deoarece nu a prezentat careva probe, documente, care ar confirma că dânsul anterior datei de 28.03.2019, a mai avut astfel de cazuri, certificatul fiind eliberat doar la 16.12.2019, după comiterea faptei incriminate.

5. În virtutea prevederilor art. 466 Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești au devenit irevocabile.

6. Avocatul Roman Doroftei a declarat recurs în anulare, solicitând casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de recurs.

Recurentul a indicat că, art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, consfințește dreptul oricărei persoane la un proces echitabil, stipulând în alin. (1) că orice persoană are dreptul la

judecarea în mod echitabil și pe prevederile art. 13 CEDO, care prevede că instanța de recurs a lezat dreptul la un recurs efectiv.

Prin respingerea ilegală a cererii de numire a expertizei medico-legale, ori, inculpatul Tcaci S., din motive medicale a fost în imposibilitatea de a preleva probe, instanța de recurs a încălcat prevederile art. 8 CEDO.

Astfel, conform certificatului eliberat la 16.12.2019 s-a confirmat că Tcaci S. suferă de sindromul usteno-vegetativ psihoorgcenie cu accese de frică de a da sânge și proceduri.

În acest sens, pentru elucidarea acestor aspecte, condamnatul a solicitat efectuarea unei expertize medico-legale care se arate dacă Tcaci S. este susceptibil de a fi supus expertizei de prelevare a probelor de sânge sau nu. Însă, instanțele au respins această cerere de numire a expertizei. Asupra încheierii s-a depus recurs, fiind respinsă, și ulterior atacată cu recurs, nu a fost soluționată de către Curtea de Apel Chișinău.

Toate probele administrate nu au primit o apreciere la justa lor valoare, iar concluziile instanțelor privind respingerea demersurilor apărării în sensul efectuării expertizei medico - legale sunt formale și nefondate.

În dispozitivul și descriptivul deciziei nu se conținea soluția cu privire la recursurile depuse împotriva încheierilor de audiere a martorilor și de numire a expertizei.

Respingerea neargumentată a demersului părții apărării privind numirea unei expertize medico-legale, instanța de fond a încălcat principiul contradictorialității și egalității armelor în proces - inculpatul și avocatul ca părți în proces, au fost lipsite de posibilitatea de a se apăra, considerând că doar prin numirea unei expertize puteau fi elucidate circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei penale.

Astfel, instanța a încălcat dreptul condamnatului de a solicita și de a audia martorii la proces.

Refuzul de audiere a martorilor propuși de inculpat și apărător a fost unul neclar, deoarece instanța de fond și de recurs n-au indicat care sunt acele ”imposibilități de audiere a martorilor”, indicând în mod steril un șir de circumstanțe, fără a concretiza care dintre ele sunt aplicabile speței.

Mai mult, instanța nu a clarificat modalitatea în care a fost efectuată urmărirea penală, fiind încălcată competența teritorială.

Totodată, instanța de recurs a lăsat fără nici o motivare alegațiile apărării, făcând o transpunere a motivelor inserate în sentință, contribuind astfel la lezarea drepturilor condamnatului la o hotărâre motivată, ori, aspectele formulate de apărare lipsesc în decizia instanței de recurs, fără nici o motivare corespunzătoare și argumentată.

Decizia instanței de recurs este una nemotivată, iar concluziile sunt expuse într-o formă evazivă, incertă, neavând putere de convingere, fără a fi dată o apreciere cuvenită cererilor formulate de apărare în raport cu materialul existent la dosar.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 452 alin. (1), 438, 453 alin. (1), 454, 455, 457 Cod de procedură penală.

7. Judecând recursul în anulare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), 452 alin. (1) și 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către condamnat în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei în cazul în care un viciu

fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. În corespundere cu art. 6 § 1 CEDO, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Sub acest aspect și în raport cu motivele invocate de recurent, se reține că instanța de recurs a comis următoarele erori de drept.

Conform art. 444 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția. Potrivit art. 437 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, încheierile pot fi atacate cu recurs numai o dată cu sentința, cu excepția cazurilor când, potrivit legii, pot fi atacate separat cu recurs. Recursul declarat împotriva sentinței se consideră făcut și împotriva încheierilor, chiar dacă acestea au fost date după pronunțarea hotărârii recurate. În corespundere cu art. 448 Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs. Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs. În corespundere cu art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Conform art. 449, 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de recurs trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea sau admiterea recursului, precum și motivele adoptării soluției date.

Însă, instanța de recurs, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit descriptivului și dispozitivului deciziei contestate (*pct. 4. din decizie*).

a) nu a soluționat în genere recursul apărării împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău din 17.02.2020 (*pct. 2.1., 2.2, 3.2. din decizie, f.d. 87*);

b) nu s-a pronunțat coroborat asupra tuturor motivelor invocate în recursurile apărării și repetate în recursul în anulare, inclusiv în felul și esența probatorie în care acestea sunt reproduse la *pct. 3., 3.1., 4. și 6.* din prezenta decizie.

În special asupra motivelor esențiale cum ar fi solicitarea efectuării unei expertize medico-legale care să arate dacă Tcaci S. este susceptibil de a fi supus expertizei de prelevare a probelor de sânge sau nu și că, prin încheiere protocolară, instanța a dispus neîntemeiat: *„Ținând cont de faptul că la f.d. 16 în procesul verbal nr. 5369 din 28.03.2019 Tcaci Semion a făcut mențiunea „sânge nu dau că am probleme” și semnătura acestuia. Instanța consideră inoportun audierea medicului în calitate de martor” (f.d. 106 verso).*

Ori, concluziile instanței de recurs că *„sunt nefondate argumentele avocatului precum că, inculpatul s-a refuzat de la prelevarea sângelui, deoarece are probleme de sănătate, anterior încercând de a da analize de sânge, a amețit, căzând jos, prezentând în susținerea versiunii sale copia certificatului Trimitere-Extras din 16.12.2019 (fără nr. de ieșire și în copie) din care rezultă că, are sindrom usteno-vegetativ psihoorgenie cu accese de frică de a da sânge și proceduri, de aceea urmează să fie achitat din lipsa*

faptei, ori, acesta contravine materialelor administrate la faza de urmărire penală, cercetate și confirmate în ședință de judecată, deoarece nu a prezentat careva probe, documente, care ar confirma că dânsul anterior datei de 28.03.2019, a mai avut astfel de cazuri, certificatul fiind eliberat doar la 16.12.2019, după comiterea faptei incriminate”, nu corespund exigențelor prevăzute în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale.

Conform art. 6 par. 1, 3 (b), (d) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, fiind prezumată nevinovată până ce vinovăția sa, va fi legal stabilită. Orice acuzat are dreptul să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale, să audieze sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării.

Ori, încălcările nominalizate a normelor procesuale-penale, comise de instanța de recurs, a lezat dreptul inculpatului la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO, și constituie un viciu fundamental care a afectat hotărârea adoptată de această instanță, adică reprezintă erori de drept care permit redeschiderea procesului penal în privința lui Tcaci Semion.

Conform art. 457, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța admite recursul în anulare, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de recurs ordinar, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs în anulare.

Deci, recursul în anulare de pe rol este pasibil admiterii, cu casarea totală a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de recurs, în alt complet de judecată.

8. În conformitate cu prevederile art. 457, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

admite recursul în anulare declarat de avocatul Roman Doroftei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2020, în privința condamnatului Tcaci Semion xxxx, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de recurs, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 13 noiembrie 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Nicolae Craiu

Victor Burduh

